

ATATÜRK'ÜN BİLİNMEYEN BİR KONUŞMASI

Yrd. Doç. Dr. İHSAN GÜNEŞ

Mustafa Kemal Paşa, milletvekillerinden oluşan bir heyetle, 27 Temmuz 1920 akşamı, Ankara'dan Batı Cephesine hareket etmiştir. Bu seyahati esnasında 31 Temmuz 1920 günü, Afyonkarahisar Kolordu Dairesinde subaylara hitaben bir konuşma yapmıştır. Aşağıda, Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri adlı dizi yayında yer almayan bu konuşma metnini* sunuyoruz:

Efendiler!

Eski silâh arkadaşlarımla böyle yakından ve samimî temasta bulunmaktan büyük zevk-i vicdanî hissediyorum. Sizinle oturup uzun hasbihal etmek isterdim. Fakat çoksunuz; müsait yer de yoktur. Bu sebeple hissiyatımı birkaç cümle ile mülâhaza etmekle iktifa edeceğim.

Arkadaşlar! İngilizler ve yardımcıları milletimizin istiklâlini imhaya karar vermişlerdir. Milletler istiklâllerini hiç kimsenin lutf u âtîfetine medyun değildir. Hiç kimse kimseye, hiçbir millet diğer millete hürriyet ve istiklâl vermez. Milletlerde tabiaten ve fitraten mevcut olan bu hak milletlerce kuvvetle, mücadele ile mahfuz bulundurulur. Kuvveti olmayan binaenaleyh mücadele edemeyen bir millet mahkûm ve esir vaziyettedir. Böyle bir milletin istiklâli gasp olunur.

Dünyada hayat için, insanca yaşamak için istiklâl lâzımdır. İstiklâl sahibi olmak için haiz-i kuvvet olmak ve bunun için mevcudiyetini ispat etmek icabeder.

Kuvvet ordudur. Ordunun menba-ı hayatı ve saadeti, istiklâli takdir eden milletin, kuvvetin lüzumuna olan iman-ı vicdanîsidir.

İngilizler, milletimizi istiklâlden mahrum etmek için pek tabîî olarak evvelâ onu ordudan mahrum etmek çarelerine tevessül ettiler. Mütareke şeraitinin tatbikatı ile silâhlarımızı, cephanelerimizi, bilcümle vesait-i müdafaamızı elimizden almağa çalıştılar. Sonra kumandanlarımıza ve zabitlerimize tecavüz ve taarruza başladılar. Askerlik izzetinefsini ifnaya gayret ettiler. Ordumuzu kâmilten lağvederek milleti muhafaza-i istiklâli için muhtaç olduğu nokta-i istinattan mahrum etmeğe teşebbüs ettiler. Bir

* Anadolu'da Yenigün gazetesi, 10 Ağustos 1920 (Afyon'da çıkan İkaz gazetesinden aktarma.)

taraftan da müdafaasız, ordusuz bıraktıklarını zannettikleri milletin de izzetinefsine, her türlü hukuk ve mukaddesatına taarruzla milleti zillete, inkiyada alıştırmak plânını takip ettiler ve ediyorlar.

Herhalde ordu, düşmanlarımızın birinci hedef-i taarruzu oldu. Orduyu imha etmek için mutlaka zabitanı mahvetmek, zelil etmek lâzımdır. Buna da teşebbüs ettiler. Bundan sonra milleti koyun sürüsü gibi boğazlamakta mevani ve müşkülât kalmaz.

Bu hakikat karşısında ve içinde bulunduğumuz vaziyete göre zabitan heyetimize teveccüh eden vazifenin mahiyeti, ehemmiyeti ve kıymeti kendiliğinden meydana çıkar.

Milletimiz hür ve müstakil yaşamak lüzumuna tam bir iman ile kani olmuş ve buna azm-i katî ile karar vermiştir. Zaman zaman şurada burada şayan-ı teessür seciyesizliklerin meşhut olması hiçbir vakit milletimizin kanaat-ı umumiyesine, iman-ı hakikiyesine sekte-i îrâs etmemiştir ve edemeyecektir.

Binaenaleyh kuvvetin, ordunun vücudu için lâzım olduğunu söylediğim menba -ki milletin iman-ı vicdanîsidir- mevcuttur. Ordu ise arkadaşlar ancak zabitan heyeti sayesinde vücutpezir olur. Malûm bir hakikat-i askeriye hakikat-i felsefiyedir "ordunun ruhu zabitanıdır". O halde zabitanımız düşmanlarımız tarafından yıkılmak istenilen ordumuzu tamir ve ihya edecek ve ordu ve milletimizin istiklâlini muhafaza edecektir.

Millet, istiklâlinin mahfuziyetinden ibaret olan gaye-i hayatiyesinin teminini ordudan, ordunun ruhunu teşkil eden zabitanı bekler. İşte zabitanın âli olan vazifesi budur.

Allah göstermesin milletin istiklâli ihlâl edilirse bunun vebali zabitanı ait olacaktır. Zabitanı izah ettiğim âli, mukaddes ve umum nokta-i nazardan uhtelerine terettüp eden vazife itibariyle, bütün mevcudiyetleriyle ve bütün dikkat ve ferasetleriyle giriştiğimiz istiklâl mücahedesinde birinci derecede faal ve fedakâr olmak mecburiyetindedirler. Hayat-ı şahsiye ve hususiyeleri itibariyle de zabitanlar fedakâran sınıflarının en önünde bulunmak mecburiyetindedirler. Çünkü düşmanlarımız herkesten evvel onları öldürürler. Onları tezvil ve tahkir ederler. Hayatında bir an olsa bile zabitanlık etmiş, zabitanlık izzetinefsini, şerefini duymuş, ölümü istihkar etmiş bir insan hayatta iken düşmanın tasmim ve reva gördüğü bu muamelelere katlanamaz. Onun yaşamak için bir çaresi vardır: şerefini masûn bulundurmamak! Halbuki düşmanlarımızın da kastettiği o şerefi payimal etmektir.

Binaenaleyh zabıt için “ya istiklâl, ya ölüm” vardır. Fakat arkadaşlar ölmeyeceğiz, istiklâlimizi muhafaza ederek yaşayacağız ve milletimizi daima müstakil görmekle bahtiyar olacağız!